

C-PEPTIID PAASTUPLASMAS

Lühend	fP-C-pept
Mõiste	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 31 aminohappest koosnev valk, mis tekib proinsuliini lagundamisel insuliiniks ja C-peptiidiks insuliiniga ekvimolaarses koguses, kuid pikema poolestusaja tõttu püsib organismis insuliinist kauem ▪ C-peptiid ei oma teadaolevalt olulist bioloogilist tähtsust, kuid tema määramine aitab saada paremat pilti insuliini sekretsioonist
Näidustused	<ul style="list-style-type: none"> • I ja II tüüpi diabeedi diferentsiaaldiagnostika • hüpoglükeemia diferentsiaaldiagnostika
Proovivõtu vahendid	Geeli ja liitiumhepariiniga katsuti
Materjali säilivus ja transport	Plasma: 15–25 °C 4 tundi, 2–8 °C 1 päev, –20 °C 1 kuu Juhul kui proovimaterjali ei saa kohe laborisse saata, tuleb plasma eraldada
Teostamise aeg ja koht	Argipäeviti, kliinilise keemia labor, Ravi 18
Meetod	Elektrokemoluminestsents
Referentsvahemikud	Täiskasvanud: 0,37–1,47 nmol/L
Tõlgendus	
Hüpoglükeemia + fP-C-pept ↑	<ul style="list-style-type: none"> ▪ insulinoom või ektoopiline insuliini sekretsioon ▪ sülfanüüluurea preparaadid
Hüpoglükeemia + fP-C-pept ↓	<ul style="list-style-type: none"> ▪ insuliini parenteraalne manustamine (kommertsiaalses insuliinis ei leidu C-peptiidi ja parenteraalne manustamine pidurdab β-rakkude funktsiooni) ▪ Alkohol ▪ IGF-I produtseeriv tuumor ▪ Hüpofüüsi või neerupealise puudulikkus
I ja II tüüpi diabeedi dif. diagnostikas fP-C-pept ↓	<ul style="list-style-type: none"> ▪ I tüüpi diabeet (mida madalam C-peptiidi tase, seda iseloomulikum β-rakkude puudulikkus)
I ja II tüüpi diabeedi dif. diagnostikas fP-C-pept N v.↑	<ul style="list-style-type: none"> ▪ II tüüpi diabeet
Konsultatsioon	Liisa Kuhi
HK hinnakirja koodid	66706
Kirjandus	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bishop M L, Fody E P, Schoeff Clinical Chemistry-Principles, Procedures, Correlations, 2000, Philadelphia p.268–269 2. Mayne P D Clinical Chemistry in Diagnosis and Treatment, 6th edition, 1994, London p. 212–213 3. Burtis C A, Ashwood E R Tietz Textbook of Clinical Chemistry, 4rd edition, 2006, Philadelphia, lk.853
Koostaja	Marge Kütt